

A siker mindig a közösségé, a nemzeté

Kövér László az agresszív ellenzéki kampány hasznáról, a cigányság felemeléséről és a Fidesz néppárti jellegéről

A koalíció számára kedvező közvélemény-kutatási adatok ellenére Kövér László szerint pártja választói nem érezhetik úgy, hogy már a Fidesz kezében lenne a következő négy évre szóló kormányzati megbízás. A Fidesz – Magyar Polgári Párt ügyvezető alelnöke a Magyar Nemzetnek adott interjújában elmondta: az Orbán-kormány idején számos területen hatalmasat lépett előre az ország, elsősorban a családok helyzetének megerősítése terén.

D. HORVÁTH-SZERETŐ

Több fórumon is azt nyilatkozta az elmúlt hetekben, hogy az MSZP már elvesztette a választásokat, a Fidesz azonban még nem nyerte meg. Mit jelent ez pontosan?

– Az MSZP nemcsak elvesztette a választásokat, hanem soha nem is volt képes választásokat nyerni, sem az elődpártjai, sem pedig maga a szocialista párt. Mindig a politikai ellenfelei szenvedtek vereséget: vagy katonai értelemben, mint 1945 és '56 után, vagy politikai értelemben, mint 1994-ben. Az MSZP-nek soha nem volt és ma sincsen világos, fölmutatható értékrendje, nincs határozott karaktere, nincs vonzó és egyben végrehajtható programja. Nem beszélhetünk egy klasszikus értelemben felfogott pártról, hiszen kizárólag az ad hoc érdekek, a KISZ-táboroktól a spontán privatizációig ívelő közös múltbeli élmények, valamint a vele szemben álló, pozitív programot és értékrendet felmutatni tudó ellenfél gyűlölete, a kizárólagos hatalom elvesztésével való megbékélési nem tudás érzése tartja össze ezt a szervezetet. Jellemző, hogy az újkori magyar demokrácia tizenkettedik évében, a negyedik szabad választásra készülve ismét csak egy olyan miniszterelnök-jelöltet tud felmutatni, aki a múlt összes terhét cipeli batyuként a hátán. Ugyanakkor ez a párt és a jogelődjei egy dologban mindig is nagyon hatékonyak, időnként zseniálisak voltak: a destrukcióban, a rombolásban, a politikai ellenfeleik gátlástalan lejárásában. Éppen ezért azt gondolom, hogy mind az egyéni képviselőjelöltjeinknek, mind a Fidesznek, mind pedig a kormány egészének igen nehéz három-négy hónapra kell felkészülnie.

– A legtöbb közvélemény-kutatás szerint a Fidesz – MDF lista egyértelműen vezet az MSZP listája előtt, ám sokan emlékeztenek az 1998-as választások előtti időszakra, amikor a felmérések többé-kevésbé stabil szocialista előnyről számoltak be. Nem tart attól, hogy most a Fidesz esik az MSZP hibájába, azaz a mostani kedvező helyzet túlzottan elbizakodottá teszi a pártot és a vele szimpatizáló szavazóréteget?

– Megítélésem szerint ebből a szempontból az ellenzék kifejezetten a segítségünkre van. A baloldali pánikreakciói agresszív, mindent és mindenki támadó politikában nyilvánulnak meg. Ebben ugyan nincsen semmi új, hiszen ez az agresszív kampány 1998 nyarától zúdul ránk az ellenzéki pártok által befolyásolt médiából, de a jelenégnél van egy hasznos oldala: a választóink egyáltalán nem érezhetik úgy, hogy már a Fidesz kezében lenne a következő négy évre szóló kormányzati megbízás.

Nem az időpont dönt

– A múlt héten jelentette be a közválasztási elnök, hogy 2002. április 7-re és 21-re tűzte ki a parlamenti választásokat. Az időpont közel esik a húsvéti ünnepekhez, ez pedig a baloldal szerint egyértelműen a jobboldalnak kedvez. A végeredmény szempontjából mekkora jelentősége lehet a választások időpontjának?

– A különböző ünnepeknek ebből a szempontból nincsen jelentősé-

gük, a baloldal idézett érvelése számomra teljesen követhetetlen. Semmi sem igazolja például, hogy 1994-ben a május elsejei programok hozzájárultak volna az MSZP győzelméhez. Egy kínban fogant gondolatmenettel állunk szemben, amely azoknak a fejében fordul meg, akik egyébként pánikban vannak. A korai időpont miatt lerövidül a választási kampány, ami informálisan már régóta zajlik, s amiből többé-kevésbé már mindenkinek, elsősorban a választóknak, de a politikusoknak is elegendő van. A legsúlyosabb érv pedig az, hogy 2002 végére le akarjuk zárni a még nyitott tárgyalási fejezeteket az Európai Unióval. Minél korábban kezdi meg a munkáját az új Országgyűlés és a kormány, annál nagyobb esély van a csatlakozási tárgyalások sikeres lezárására, s arról sem szabad megfeledkezni, hogy több idő jut olyan fontos törvényhozási feladatok előkészítésére, mint a következő év költségvetésének megalkotása.

– Az Országos Választási Bizottság tagjainak megválasztása után az MSZP szerint veszélybe került a választások pártatlan lebonyolítása, Nagy Sándor frakcióvezető ezért nemzetközi megfigyelők Magyarországra hívását helyezte kilátásba...

– Úgy tűnik, az MSZP a teljes lelki bomlás szélére jutott, és Szanyi Tibor után újabb képviselője kezdett ámokfutásba. Bízunk abban, hogy a karácsonyi ünnepek adta időszak alkalmas lesz arra, hogy Nagy Sándor lelki egyensúlya ismét helyreálljon. Reméljük, belátja, hogy egy olyan embernek és egy olyan pártnak a szava, aki és amely részt vett egy olyan rendszernek a fenntartásában, melynek lényege a polgárok emberi, politikai, gazdasági szabadságjogainak a semmibevétele, emberi méltóságuk megcsúfolása volt, ebben a kérdésben nem bír súllyal. Sőt, az ízléstelenség határán messze túl van, hogy a Nagy Sándor-félék vonják kétségbe mások demokráciájuk meggyőződését.

– A Fidesz tegnap választási megállapodást kötött a magyarországi cigányság egyik szervezetével, a Farkas Flórián által vezetett Lungo Drommal. A lépést elsősorban a baloldalhoz kötődő szervezetek részéről számos bírálat érte. Mi a Fidesz célja ezzel a szövetséggel?

– A Fidesz és a Lungo Drom megállapodása nem rövid távú politikai megfontolásokon alapul. Ma nincsenek pontos felmérések arról, hogy a cigány kisebbség milyen mértékben aktív politikailag, milyen mértékben mozgósítható az országgyűlési választásokra. A megállapodás hírére megindult támadások nagyrészt abból fakadnak, hogy a cigány közéletben az 1998-as kisebbségi önkormányzati választások eredményei alapján a Lungo Drom a legerősebb tényező. Joggal tehető fel a kérdés: miért védődött fel bennünk ennek a megállapodásnak a gondolata? Abból indultunk ki, hogy a cigány kisebbség politikai öntudatra ébredése egy szükségszerű folyamat. Tehát az a legfontosabb kérdés, hogy ebben a folyamatban kik játsszák a meghatározó szerepet, és milyen tartalommal próbálják meg összekapcsolni a cigányság öntudatát.

Két alternatíva bontakozott ki világosan. Az egyik oldalon van a Hor-

váth Aladár-, Krasznai-féle „polgárjogi gerillacsapat”. Ez az igen jól finanszírozott csoport a folyamatos provokációban, botránykeltésben érdekelt. Az általuk vezényelt akciókból – kiolvasható módon – szerintük a cigány kisebbség azonoságtudatának a középpontjában a magyarság előítéletének kell állnia, egyfajta sérelmi tudatnak kell a közösségeit megszerveznie. E gondolkodásmódból az önmagunkért való felelősség tudatának a csírája is hiányzik. E csoport szerint a cigányok azért élnek fizikai és szellemi nyomorban, mert a magyar többség ebben akarja őket tartani. És emiatt lázadni, harcolni kell a pontosan nem definiált jogokért. Egyetlen követelésük, hogy a többség a jelenlegihez képest magasabb szinten segítse a romák egyre bővülő csoportját, több lakást, több segélyt, több pénzt adjon nekik.

Tompítani a konfliktusokat

– Milyen alternatíva létezik a cigányságon belül ezzel a csoporttal, az általa képviselt gondolkodásmóddal szemben?

– A másik oldalon létezik egy olyan, számunkra támogatható elképzelés, amely a ma még csak hátravékonyosságú, de remélhetőleg lassan gyarapodó cigány értelmiségi és vállalkozói réteget próbálja meg mozgósítani a cigányság egészének felemelése érdekében. Egy olyan középosztály megszületését kell elősegíteni, amely mintául szolgálna a cigányok számára a felemelkedés lehetséges módozataira, a másik oldalon pedig maga képes közreműködni a leszakadt cigány rétegek felemelésében. Elengedhetetlenül fontos például a cigány pedagógustársadalom megteremtése. Ettől a szemlélettől pedig nem idegen, hogy a cigányság sorsáról, jövőjéről gondolkodva a nyomorban élő, de adott esetben lehetőségekkel is rendelkező egyének felelőssége is felvetődik, a közösség, a vezetők felelősségéről nem is beszélve. A Fidesz nem csupán egy választási megállapodást írt alá a Lungo Drommal, hanem egy sokkal mélyebb, több kérdésre kiterjedő együttműködést szeretne megvalósítani. Úgy látjuk, hogy érdemes a kisebbségi hivatalból a cigányság ügyét kiemelni, hiszen a kisebbség problémái más jellegűek, mint mondjuk a magyarországi németeké vagy szerbeké. Nehogy azt gondolja bárki is, hogy ezzel az együttműködéssel a Fidesz vagy a polgári oldal pusztán emberbaráti, keresztény kötelességeinek igyekszik eleget tenni. A saját gyerekeink, tehát a többségi magyar társadalomhoz tartozó jövő generáció biztonságos, normális, európai emberhez méltó életét is elősegítjük azzal, ha megpróbáljuk a társadalom életét terhelő konfliktusok számát csökkenteni, feszültséget tompítani. Ehhez pedig partnereket kell találnunk a kisebbségi társadalmon belül. Nagyon szomorú hozzáállásnak tartom az úgynevezett emberbarát, haladó baloldali részről, hogy a megállapodás üdvözlése vagy a cigány társadalmon belül a saját hiteltel partnernek keresése helyett rögtön támadást indítanak ellenünk. Azt gondolom, ez mindent elmond arról, hogy ki gondolja komolyan a cigányság felemelését.

– Nemcsak a baloldaltól kaptak bírálatot a Lungo Drommal tervezett megállapodás miatt, hanem a MIEP-től is. Csurka István szerint a Fidesz azzal, hogy újabb és újabb szervezetekkel köt választási megállapodást, a néppfrontosodás útjára

„Az MSZP olyan miniszterelnök-jelöltet tudott felmutatni, aki a múlt összes terhét cipeli batyuként a hátán”

FOTO: BURGER ZOLT

lépett. Van-e megfontolandó igazság abban, hogy a párton belül megjelenő újabb csoportok bonyolult érdeklődése megtöri azt az egységes akaratot, ami sokak szerint hozzájárult az elmúlt években a Fidesz sikereihez?

– Nem kívánom Csurka István aggodalmának őszinteségét kétségbe vonni, de jó lenne, ha a Fideszrel kapcsolatban a demokrácia tizenkettedik esztendejében nem használnák a néppfrontosodás szót, ha csak nem szándékosan akarnak kekeckedni. A Fidesz nem néppfrontosodik, hanem úgy működik, ahogyan egy igazi európai néppárt. Egy néppártban valóban igen sokszínű érdekrendszer van jelen, ezeknek a csoportoknak az összetartó ereje a közös értékrend. Tehát ugyanabból az értékrendből kimúlva próbálják egyébként egymástól eltérő érdekeiket érvényesíteni. Ez azonban eddig sem gyengítette, hanem inkább erősítette a Fideszt. A mögöttünk hagyott, kormányon eltöltött esztendőök bebizonyították, hogy képesek vagyunk a különböző indíttatású, de a nemzet felemelése iránt elkötelezett erőket a közös célok elérésére összehangolni.

– A politikai vitákat figyelve úgy látszik, mintha a koalíció és az ellenzék nem ugyanabban az országban élne. Ma már nemcsak az ország helyzetének megítélésében, hanem az azt objektív módon leíró statisztikai adatok értelmezésében sem jutnak közös nevezőre. Nem gondolja, hogy mindez elbizonytalanítja a választókat?

– Nem tartok ettől. Kétségkívül befolyásolja a közhangulatot az ellenzék által uralt média destruktivitása. Egy létező felmérés eredményének példáján érzékeltetve: ha az embereket megkérdezik arról, mennyire érzik jól magukat, mennyire érzik magukat sikeresnek, mennyire tartják elfogadhatónak a saját helyzetüket, akkor nagyjából kétharmadnyian azt mondják, hogy köszönik, jól vannak, sikeresnek érzik magukat. Viszont ha arról kérdezik meg őket, hogy szerintük tíz emberből mennyien sikeresek, és mennyien vannak megelégedve a sorsukkal, akkor megfordul az arány: a többi ember kétharmadáról azt gondol-

ják, hogy rosszul érzik magukat, nagyon elégedetlenek a helyzetükkel. Ez nyilvánvalóan abból fakad, hogy a saját helyzetüket közvetlenül érzékelik, a többiek helyzetéről, véleményéről, hangulatáról viszont a tömegmédián keresztül szereznek tudomást. Én azonban azt gondolom, hogy a kettő közül mégiscsak az lesz a döntő a választás pillanatában, hogy a saját környezetükben hogyan érzik magukat az emberek. E tekintetben a helyzet több mint biztató. Ráadásul az ország gazdaságáról, az ország által elért eredményekről sem lehet mást mondani, mint amit az emberek a két szemükkel nap mint nap látnak a környezetükben. Nincs okunk tehát az aggodalomra, még akkor sem, ha az ellenzéknek az az érdeke, hogy lehetőség szerint minél borúsabbra fesse a képet. Ezzel szemben mi abból indulunk ki, hogy a Fidesznek minden jó, ami az országnak is az.

Erősödő azonosságtudat

– Három és fél év után már meg lehet vonni az Orbán-kormány tevékenységének mérlegét. Megítélése szerint melyek azok a területek, ahol a Fidesz várakozásait is meghaladóan sikerült a kormányzatnak eredményeket elérnie, illetve melyek azok, ahol a következő ciklusban is igen komoly feladatokat kell még megvalósítani?

– Szinte minden területre igaz, hogy a következő ciklusra is sok tennivaló marad. Mert azok a gondok, amelyek Magyarországot ma gyötrik – például a népesedési helyzet, az egészségügy és a mezőgazdaság problémái –, a következő négy évre, sőt azon túl is el fognak kisérti minket. A magyar társadalom általában véve súlyos válságba került a nyolcvanas évek második felére, aminek a rendszerváltozás egyfajta következménye volt, és az ebből az általános gazdasági, társadalmi, kulturális válságból való kilábalás, az európai uniós csatlakozás, a fejlett világhoz való felzárkózás a rendszerváltozás végső értelme. Egy kormány csak akkor teljesítheti hivatását, ha lehetőséget tud teremteni, hogy a polgárok saját erőfeszítéseik által, családjuk boldogulásáért dolgozva előbbre vi-

gyék az országot. A sikerek mindig a közösség, a nemzet sikerei. A mostani kormány időszaka alatt számos stratégiai területen hatalmasat lépett előre az ország, elsősorban a családok helyzetének megerősítése terén. Nagyon komoly eredmény, hogy amíg 1998-ban minden harmadik, kétévesnél fiatalabb gyerek olyan családban született, amely a szegénységi küszöb alatt élt, addig 2000-ben ezt az arányt sikerült leszorítani 20-21 százalékra. Itt a jövő feladatai jól látszanak, hiszen még messze az országos átlag fölött fenyegeti a gyerekeket a szegénység veszélye. Túlteszteltük a kormányprogramot a tekintetben, hogy a nyugdíjakkal magasabb lesz a nyugdíjak értéke. Ugyancsak ismert, hogy január 1-jétől a nyugdíjas inflációs kosár szerint fogják a nyugdíjak emelését kiszámítani. Túlteszteltük azt a kormányprogramban szereplő célkitűzést, hogy öt év alatt kétszáz ezer új munkahelyet hozunk létre: ez a vállalat 2000 végére teljesült. Ezáltal ma Magyarországon 5,6 százalékkal a munkanélküliségi ráta, ami két százalékkal alacsonyabb az Európai Unióban átlagos szintjénél. Nem voltunk benne biztosak, hogy sikerül az utolsó Kuncze-féle esztendőben rekordot döntő bünyözést ilyen gyorsan és látványosan visszazorítani, hiszen nem csupán az volt drámai jelenség, hogy hatszáz ezer fölé emelkedett az ismertté vált bűncselekmények száma, hanem az is, hogy gyakorlatilag kezdett kicsúszni a kezünkől az ellenőrzés, s Magyarország a kósz szakadéknak szélére sodródott. Ehhez képest – megint csak két esztendő leforgása alatt – 25 százalékkal, 450 ezerre sikerült visszazorítani az ismertté vált bűncselekményeket, s nagyjából ezen a szinten tudunk ebben az esztendőben is maradni. Meggyőződésem szerint a legfontosabb eredmény az, hogy az elmúlt három és fél esztendőben az ország képes volt hinni a siker lehetőségében. Az önazonosság tudata, a közösségi összetartozás érzése – nem csupán a millennium megünneplése okán – megerősödött, ennek az emberek hangulatát felmérő közvélemény-kutatásokon túl számos más jele is van. Ha kismértékben is, de emelkedett a házasságkötések száma, a válások ezzel szemben csökkent az 1998-at megelőző időszakhoz képest, s ami a legörvendetesebb: 1990 óta tavaly mérték a száz éves születésre jutó legkevesebb művi terhességmegszakítást. Azt gondolom, hogy ez mégiscsak a társadalmi javuló lélektani állapotának lenyomata.

– Megindult a nyomozás Medgyessy Péter lobbizásában, amiről a Fidesz vezetői visszafogottan nyilatkoznak. Horn Gyula ezzel szemben úgy látja, hogy a „miniszterelnök emberei” próbálják lejáratni az MSZP kormányfőjelöltjét. Mi a véleménye a volt miniszterelnök azon kijelentéséről, hogy ő szívesen vállalta volna magát, ha az előző választások előtt ilyen módszereket alkalmaznak a riválisával szemben?

– Csupán egyetlen megjegyzésem volna: számomra kellemes meglepetést okozott, hogy Horn Gyulának mégiscsak van szegényérzete. Ennek akkor is örömmünkre kell szolgálnia, ha ez a szegényérzet eddig még csak feltételes módban működőképes.